

Høring: Meld. St. 14_22-23 - Utsyn over kompetansebehovet i Norge

Forskerforbundets forening for lærerutdanning (FFL) gir med dette et innspill til «Meld. St. 14_22-23 - Utsyn over kompetansebehovet i Norge».

* * * *

Det vises til invitasjonen av 16.02.2024 fra Bjørn Berg.

Hørings svar:

FFL tatt utgangspunkt i spørsmål 2 stilt av Berg:

1. Hva er de viktigste problemstillingene ved dagens forskningssystem sett fra deres ståsted, og
2. Hvilke tiltak og forslag til endringer bør forbundet spille inn knyttet til det?

Det er viktig og ta SSBs statistikk om lærere i skolen på alvor. Den viser at om lag hvert sjettede undervisningsårsverk (18 prosent) i grunnskolen ikke har lærerutdanning i 2021. Dette utgjør om lag 12 000 årsverk (s 36). For å kunne oppnå regjeringens prioriteringer i pkt. 1.3.2

- kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skiftet
- kompetanse som er nødvendig for å ha gode velferdstjenester i hele landet og for å håndtere den demografiske utviklingen, balansert opp mot behovet for arbeidskraft i andre sektorer i samfunnet

er det viktig at lærerutdanningene blir styrket.

I kapitlet 12 Tiltakene nevnes i liten grad lærerutdanningene med et ord. Kunnskap til nye generasjoner vil være en forutsetning og et bærekraftig grønt skifte. Kunnskap her må skje fra barnehage og videre opp gjennom alle deler av utdannings systemet vår.

Den nye økonomiske modellen -

På side 109 står det «Det vil bli en noe større forskjell i satsen mellom helse-/sosialfag, lærerutdanning (min kursivering), teknologi og realfag på den ene siden og humaniora, samfunnsfag og økonomiske/administrative fag på den andre siden. Som følge av avviklingen av dagens sats for uteksaminerte kandidater vil institusjonenes insentiver rettet mot videreutdanning og fleksibel utdanning styrkes sammenlignet med i dag. Én felles sats innenfor hvert fagområde vil også gjøre at grunnutdanninger får en høyere sats og *masterutdanninger en lavere sats relativt til i dag* (min kursivering)».

Finansiering etter uteksaminerte kandidater er uheldig. For lærerutdanningenes del vil dette føre til en kraftig reduksjon i budsjett tildeling, som igjen fører til kvalitetsforringelse av utdanninger som, alt per i dag, er hardt presset. Meldingen har ikke tatt hensyn til at det er en nasjonal utfordring knyttet til rekruttering til lærerutdanningene.

Det forventes at man skal kunne ta utdanning «hjemme». Her er det to viktige elementer som må tas høyde for: utdanninger som er desentralisert og flercampus institusjoner. Begge disse aspektene har økonomiske utfordringer som ikke kompenseres for i ny finansieringsmodell. I tillegg vet vi har Lærerutdanninger som yrkesfaglærerutdanningene og Lærerutdanning i estetiske fag har store økonomiske utfordringer da fagenes egenart gjør at det må finnes funksjonelle verksteder med utstyr som er "up to date" og studenter må være på campus for å delta i denne formen for undervisning.

Å digitalisere undervisning (100% nettbasert utdanning) er ikke en effektivisering. Det kreves et økonomisk løft for at slike studietilbud skal kunne opprette samme kvalitet som campusutdanninger. FFL er også urolig ift spørsmål om lærerutdanning, hvor man skal jobbe med mennesker kunne være 100% digital? Lærerutdanningene skal danne og gi relasjons- og sosial kompetanse. Det er viktig at dette ikke forsvinner i igjen etter digitalisering.

Til spørsmål 1 støtter FFL innspillet som ble gitt fra FF høst 23 der man har omtalt forskning og forskningsrådet.

FFL ser med bekymring på innspill om at lærerutdanningen skal bli mer praksisnær og mindre akademisk. Det bør ikke være noe motsetning her. FFL ønsker seg er praksisnær utdanning, men det må ikke føre til at vi mister den akademiske forankringen i utdanningene. Et stort fokus på fagskoler som praksisnær gir en for snever tilnærming til profesjonsutdanningene i UH-sektoren. Det er ut fra forskningskunnskap vi videreutvikler utdanninger.

For sentralstyret i Forskerforbundets forening for lærerutdanning

Kristin Ran Choi Hinna
Leder FFL